

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Utvärderingsavdelningen
Sara Karlsson
YTTRANDE
2002-11-26
Reg.nr 641-2278-02

**Ansökan om att studerande vid Nordiska hälsovårdshögskolan
kan vara studiemedelsberättigade**
(Remiss 2002-05-08, dnr U2000/3642/ST)

Ansökan

Utbildningsdepartementet gav i ovan nämnda remiss Högskoleverket i uppdrag att lämna yttrande om ansökan om att studerande vid Nordiska hälsovårdshögskolan kan vara studiemedelsberättigade.

Bedömning

Högskoleverket har utsett Bengt EY Svensson, Lunds universitet till sakkunnig för att pröva ansökan. Bedömningen baseras dels på underlag från Nordiska hälsovårdshögskolan, dels på platsbesök vid lärosätet den 8 november 2002.

Prövningen har gjorts med utgångspunkt i Studiestödsförordning (2000:655) 3§ och 4§. I 4§ fastställs att ansökan kan bifallas om utbildningen *av regeringen bedöms motsvara en utbildning som kan ingå i en högskoleexamen*. Till grund för bedömningen av högskolemässighet har de kriterier använts som Högskoleverket tillämpar i samband med provningar av rätt att utfärda examina.

Den sakkunnige föreslår att ansökan bifalles. Utlåtandet bifogas härmed.

Beslut

Högskoleverket ser ingen anledning att ifrågasätta den sakkunniges bedömning.

Detta beslut har fattats av universitetskanslern efter föredragning av utredaren Sara Karlsson. Vid beslutet var även kanslichef Lennart Stähle och avdelningschef Ragnhild Nitzler närvarande.

Sigbrit Franke

Sara Karlsson

Kopia: Nordiska hälsovårdshögskolan, Den sakkunnige

Prövning av ansökan om att studerande vid Nordiska hälsovårdshögskolan kan vara studiemedelsberättigade

Nordiska hälsovårdshögskolan ansökte 2000-09-22 till Utbildningsdepartementet om att dess studenter ska kunna bli studiemedelsberättigade. Utbildningsdepartementet gav 2002-05-08 Högskoleverket i uppdrag att lämna yttrande i ärendet.

Undertecknad har av Högskoleverket förordnats att som sakkunnig pröva ansökan. Bedömningen baseras dels på skriftligt underlag från Nordiska hälsovårdshögskolan, dels på platsbesök vid lärosätet den 8 november 2002.

Utgångspunkter

Prövningen har gjorts med utgångspunkt i Studiestödsförordning (2000:655) 3§ och 4§. I 4§ fastställs att ansökan kan bifallas om utbildningen *av regeringen bedöms motsvara en utbildning som kan ingå i en högskoleexamen*.

Till grund för bedömningen av högskolemässighet har de kriterier använts som Högskoleverket tillämpar i samband med prövningar av rätt att utfärda examina. Dessa utgör i sin tur en tolkning av de krav som ställs på högre utbildning i högskolelag och högskoleförordning.

Generell beskrivning

Nordiska hälsovårdshögskolan (NHV) är en institution under det Nordiska Ministerrådet som bedriver utbildning och forskning inom folkhälsovetenskap. Behörig att studera vid NHV är den som har akademisk examen som motsvarar minst 3 års högskoleutbildning och som dessutom har anknytning till verksamheter inom utbildningsområde.

Grundutbildning ges dels i form av fristående kurser, dels inom Diploma in Public Health- och Master of Public Health (MPH)-programmen. MPH-programmet leder till masterexamen, som av NHV anges ungefär motsvara svensk magisterexamen.

Forskarutbildningen leder till examen i Master of Science in Public Health, av NHV betraktad som motsvarande en svensk licentiatexamen, eller Doctor of Public Health.

Utbildningen är mångvetenskaplig och studenternas professionella bakgrund varierar. Den nordiska profilen avspeglas i kursinnehåll och i studentsammansättning. En stor del av utbildningen är uppbyggd kring korta och intensiva kursblock. Antal studenter, inklusive forskarstuderande, som någon gång under året tar del i undervisningen är ca 700 per år. Ett annat mått är att det rör sig om drygt 2 500 studentveckor per år. De flesta som arbetar vid NHV är anställda på 4-årskontrakt med möjlighet till förlängning ytterligare 4 år.

Bedömning

Lärarkompetens och kompetensutveckling

Lärarkompetensen inom NHV är bred och mångvetenskaplig. Lärarkåren, totalt ett drygt tjugotal personer av vilka ungefär hälften är professorer eller adjungerade professorer, representerar ämnen såsom läkar- och vårdvetenskap, sociologi, psykologi

och epidemiologi. Andelen disputerade lärare är påfallande stor. Regelbundna lärarmöten och planeringsdagar samt möjligheten att delta i interna och externa föreläsningar bidrar till kompetensutvecklingen.

Utbildningens mål, innehåll och organisation

NHV har en klart formulerad verksamhetsidé och arbetar målstyrt.

De fristående kurserna är indelade i tre nivåer: baskurser, fortsättningskurser och forskarkurser. Forskarkurserna kräver i regel specifika förkunskaper utöver den allmänna NHV-behörigheten. Systemet är flexibelt i och med att kurserna kan läsas såväl som del i examen som enskilt. Baskursen i folkhälsovetenskap är obligatorisk för Diploma och MPH-programmen.

Söktrycket till MPH-programmet är stort. Antagning baseras bl.a. på godkännande av en uppsatsplan. Detta förarbete är viktigt eftersom uppsatsarbetet i stor utsträckning utförs på distans. Viktig är även möjligheten till intensivhandledning i en tvåveckorsperiod. Av ekonomiska och praktiska skäl ventileras inte de färdiga MPH-uppsatserna vid något studentseminarium, något som bör åtgärdas.

Ämnesdjup och ämnesbredd

Utbildningarna vid NHV präglas av mångvetenskaplighet och därmed av ämnesbredd. Inom NHV diskuteras dock hur ökad profilering och tydligare progression ska kunna bli möjligt.

Övergångsmöjligheter till forskarutbildning

Nordiska hälsovårdshögskolan kan erbjuda goda möjligheter till forskarutbildning inom folkhälsovetenskap med examen i Master of Science in Public Health eller Doctor of Public Health. För närvarande finns fyra innehavare av doktorandtjänst vid NHV men totalt 48 antagna forskarstuderande. Forskningen är mångvetenskaplig och bedrivs delvis i samarbete med forskare vid andra lärosäten. De senaste åren har 2 – 4 doktorsavhandlingar per år lagts fram vid NHV.

Kvalitetsarbete och utvärdering

NHV har ett flertal mekanismer för kvalitetsarbete och utvärdering. Kursutvärdering görs systematiskt och med återkoppling till utbildningen. En speciell enkät- och intervjustudie har gjorts för att följa upp de som tagit Doctor of Public Health examen vid NHV. MPH-programmet ägnas särskild uppmärksamhet i en utvärdering från 1999 som NHV beställt av the Association of Schools of Public Health, European Region (ASPHER).

Studentmedverkan

Vid NHV finns en aktiv studentförening vars verksamhet finansieras av studentavgifter. Engagemang sker på frivillig basis. Studenter har närvaro- och yttranderätt vid styrelse- och kommittémöten. Studentföreningens ordförande, som intervjuades vid platsbesöket, upplevde att studenterna har stora möjligheter till inflytande. En av de största utmaningarna för studentföreningen är att representera de många skilda studentgrupper med stor geografisk spridning som finns vid NHV.

Internationellt perspektiv

Genom sin nordiska profil ligger NHV långt framme när det gäller internationellt samarbete. Ett medvetet arbete bedrivs för att utbildningens innehåll och organisation ska vara balanserade med avseende på de olika nordiska länderna. Samarbete har etablerats med lärosäten i Tammerfors, Stavanger och Haugesund. Det nordiska inslaget kompletteras med ett Östersjösamarbete inom BRIMHEALTH-projektet. Dessutom finns expertis om bl.a. Indien, Sydostasien och Afrika inom lärarkåren. NHV har anammat det europeiska ECTS-poängsystemet.

Bibliotek och informationsförsörjning

NHV:s studenter och lärare har god tillgång till bibliotek och informationsförsörjning. Bibliotek och datasalar har generösa öppettider. God träning, service och stöd erbjuds.

Lokaler och utrustning

Den student och den doktorand som intervjuades vid platsbesöket var nöjda med de lokaler och den utrustning som finns vid NHV. Bl.a. finns studentrum på campus vilka hyrs ut i tvåveckorsperioder. Lektionssalar, grupprum och aula är också tillfredsställande.

Behörighet och antagning

Antagningssystemet har reviderats i enlighet med rekommendationer i ASPHER-rapporten. Ett visst antal utbildningsplatser är reserverade till varje nordiskt land i proportion till respektive lands finansiering av högskolan. Inom kvoterna görs ett urval utifrån tidigare högskoleutbildning och relevant arbetslivserfarenhet. Det råder hård konkurrens till vissa kurser och program. Bl.a. uppfattas antagningen till MPH-programmet som en "flaskhals". Samtidigt bidrar konkurrensen till kvalitetssäkringen.

Ekonomi och styrelse

NHV har en styrelse bestående av en representant från hälso-/socialministerierna i vart och ett av de nordiska länderna. Ordförandeskapet i styrelsen cirkulerar mellan länderna i ettårsperioder. NHV har god måluppfyllelse, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt, i förhållande till det kontrakt som skrivs med Nordiska Ministerrådet.

Stabilitet och långsiktighet

Utbildningens goda organisation och målstyrning bidrar till stabilitet och långsiktighet. Fortsatt stöd från Nordiska Ministerrådet kommer att vara grundläggande för NHV:s framtida arbete.

Kritisk och kreativ miljö

En debatt om ämnet folkhälsovetenskaps kärninnehåll pågår kontinuerligt. På senare tid har perspektivet vidgats från ren vårdvetenskap till en ökad integrering av beteende- och samhällsvetenskap. Denna utveckling bidrar till en kritisk och kreativ miljö vid lärosätet.

Sammanfattande bedömning

Den utbildning som ges vid Nordiska hälsovårdshögskolan uppfyller klart de krav som ställs på en utbildning som kan ingå i en högskoleexamen. Jag föreslår därför att studenter vid Nordiska hälsovårdshögskolan ges möjlighet till att vara studiemedelsberättigade.

Bengt, E.Y. Svensson
Professor em., Lunds universitet